

О Националној задужбини за демократију

НЗД је јединствена институција. Невладин карактер Задужбине даје јој флексибилност која јој омогућава рад у неким од најтежих околности на свету, и брзо реаговање у случају постојања могућности за политичке промене.

Национална задужбина за демократију (НЗД) (The National Endowment for Democracy) је приватна, непрофитна фондација посвећена расту и јачању демократских институција широм света. Сваке године, уз финансијску подршку америчког Конгреса, НЗД подупире више од 1.000 пројеката невладиних група у иностранству, које раде за демократске циљеве у више од 90 земаља.

Од свог оснивања 1983 године, Задужбина је свугде остала на водећој позицији борбе за демократију, истовремено се развивши у вишестрану институцију која је средиште активности, ресурса и интелектуалне размене за активисте, практичаре и ученике демократије широм света.

National Endowment *for* Democracy
Supporting freedom around the world

Јединствена институција

НЗД је јединствена институција. Невладин карактер Задужбине даје јој флексибилност

која јој омогућава рад у неким од најтежих околности на свету, и брзо реаговање у случају постојања могућности за политичке промене. НЗД је посвећен неговању развоја широког спектра демократских институција у иностранству, укључујући политичке партије, синдикате, слободна тржишта и пословне организације, као и многе елементе активног цивилног друштва, које обезбеђују људска права, независне медије и владавину права.

Овај добро заокружен приступ кореспондира различитим аспектима демократије а показао се практичним и ефикасним кроз историју деловања НЗД задужбине. Финансирана углавном од стране америчког конгреса, подршка коју задужбина даје групама у иностранству шаље важну поруку солидарности многим демократама који, неретко у условима мрачњаштва и изолације, раде за слободу и људска права.

Задужбина је вођена уверењем да је слобода универзална људска тежња која се може реализовати кроз развој демократских институција, процедура и вредности. Демократија се не може постићи кроз један једини изборни процес и не треба да се заснива на моделу Сједињених Држава, нити било које друге посебне државе. Уместо тога, она се развија у складу са потребама и традицијама разноликих политичких култура. Подржавајући овај процес, задужбина помаже јачање везе између аутохтоних демократских покрета у иностранству и народа Сједињених Држава – везе која се заснива на заједничкој посвећености представничкој власти и слободи, као начину живота.

Двостраначка и транспарентна

Од својих почетака, НЗД је непоколебљиво остала двостраначка (бипартитна) институција. Установљена заједнички од стране републиканаца и демократа, НЗД задужбином управља одбор чији састав је избалансиран између обе странке, а који ужива подршку Конгреса широм његовог политичког спектра. НЗД финкционише са

високим степеном транспарентности и одговорности, одражавајући веровање наших оснивача да се промовисање демократије у иностранству треба спроводити отворено.

Информације о свим нашим донацијама и активностима постављамо на овом веб сајту и оне су подложне вишеструким нивоима надзора од стране америчког Конгреса, Министарства спољних послова САД-а (Стејт департмента), и независне финансијске ревизије.

Демократија подразумева право народа да слободно одређује своју сопствену судбину. Остваривање овог права захтева систем који гарантује слободу изражавања, уверења и удруживања, слободне и конкурентне изборе, поштовање неотуђивих права појединаца и мањина, слободне комуникационе медије и владавину права. ("Изјава о принципима и циљевима", 1984)

Годишњи извештај за Србију – опис грантова, примаоци и додељени износи у америчким доларима)

Архител продукција (ARHITEL Production)- 72.500 \$

За промовисање независних, објективних и професионалних медија у Србији подстичући дебате о њиховом историјском развоју и тренутној медијској ситуацији. Архител ће произвести и дистрибуирати два 30-минутна документарна филма, анализирајући ратне медије независних медија након пада комунизма, као и улогу медија током сукоба 1990-их у бившој Југославији. Филмови ће се емитовати на регионалним и националним телевизијама и биће промовисани на филмским фестивалима у региону.

Асоцијација независних електронских медија (ANEM) - 66.610 \$ *

За продукцију низа телевизијских програма у циљу повећања одговорности локалних власти у Србији. ANEM ће произвести двадесет седмичних епизода „авангардног“ програма под називом "

Луди за влашћу"

(„

Power mad“), који неће само истраживати случајеве корупције, конфликта интереса, злоупотребе политичких моћи

и неуспеха да се одговори на забринутост грађана, него ће и истицати позитиван учинак јавних функционера. Серија ће бити емитована на 25 локалних телевизијских станица мреже ANEM.

Асоцијација локалних независних медија (Local Press) - 40.000 \$ *

За истраживање политичких изазова са којима се суочавају млади у Србији. Деветнаест чланова овог удружења ће произвести, размењивати и објавити серију од 20 чланака о политичком ангажману младих на локалном и националном нивоу. Кроз пет јавних расправа и укупном тиражу од 450.000 примерака, пројекат ће достићи публику од око 2 милиона у градовима широм Србије.

Балканска истраживачка мрежа (BIRN), Србија - \$ 42.000 *

За ширење домета и утицаја локалног извештавања о важним изазовима са којима се суочава Србија током ЕУ интеграција. BIRN Србија ће одржати четири радионице и обезбедити уредничко менторство у циљу подизања професионалних способности локалних новинара, који ће написати низ квалитетних новинских чланака, анализа вести и посебних извештаја о политичким, економским и социјалним аспектима процес европских интеграција Србије. а

Центар за развој цивилних ресурса (CCRD) - 44.142 \$ *

У циљу промовисања слободе изражавања и поштовања различитости и људских права

у
културни центар
домаћин низ

јужној Србији. Алтернативни
„CCRD-а“ ће бити

у
активности везаних за неговање слободе изражавања и супро
тстављање екстремном национализму,
укључујући и више од десетак панел дискусија, округлих столова, изложби и
радионица. Простор ће такође бити на располагању за активности других НВО-а које су
фокусиране на
сличну проблематику.

Европски покрет у Србији (EMinS) - 49.500 \$ *

За подршку програма за очување и унапређење ефикасних и одговорних институција
локалне власти у 18 општина Србије. „EminS“ и његови локални партнери ће прикупити
информације о учинку рада локалних институција, власти и скупштина општина
, из перспективе грађана локалне заједнице.

„EminS

“ ће објавити наративну и квантитативну анализу података и користи је као платформу
за пропагирање
и заступање одговорности и ефикасности институција локалних власти.

Фонд Б92 - 35.000 \$

За промовисање свести о људским правима међу људима и грађанима Србије. Фонд Б92
ће
организовати пети годишњи фестивал "Слободна зона", који ће се састојати од серије
јавних догађаја, укључујући и приказивање филмова, дискусија,
е, предавања и изложб
е, чији је циљ
подизање свести о људским правима. Средства
„Националне задужбине
за демократију“ ће се користити за делимично покривање промотивних и
организационих трошкова, везаних за одржавање шестодневног филмског
Фестивала у Београду и њего
ву гостујућу турнеју у 15 српских градова.

Фонд Б92 - 22.750 \$

Да се унапреди процес историјског помирења и међуетничког разумевања на Западном Балкану кроз подстицање конструктивне јавне расправе о недавној прошлости региона. "Фонд Б92" ће превести и одштампати збирку есеја о недавној прошлости регије, под називом "Суочавање с југословенским контроверзама: Иницијатива научника", те дистрибуирати и промовисати материјале о грађанском образовању у целом региону.

Хелсиншки одбор за људска права у Србији - 36.800 \$

У циљу стварања јавне и институционалне подршке за демократске реформе и вредности неопходне за интеграције Србије у евро-атлантску заједницу. Одбор ће анализирати различите аспекте напретка земље ка интеграцијама и спровести непристрасну јавну кампању подизања свести о главним препрекама са којима се суочавају или их креирају релевантни сектори владе и друштва током испуњавања услова и стандарда утврђених од стране међународне заједнице.

"Пешчаник" - 38,700 \$ *

Да подстакне јавне расправе о најважнијим друштвеним, политичким и економским темама везаним за евро-атлантске интеграције Србије. „Пешчаник“ ће произвести серију од 32 радио емисије, којима ће се обезбедити форум за недељне отворене дискусије истакнутих креатора политике, грађанских и политичких лидера, новинара, и академских личности. Такође ће одржавати интерактивни онлајн часопис, www.pescanik.net, покренути месечни билтен, и организовати осам јавних расправа широм Србије и региона.

Независно удружење новинара Војводине - 29.440 \$ *

Да обезбеди форум за јавни дијалог о најважнијим друштвеним, политичким и економским питањима са којима се суочава кључна покрајине Србије, Војводина.

Удружење ће организовати четири панел расправе о важним дешавањима које имају утицај на будућност мултиетничке Војводине, и спровешће обуку за новинаре и уреднике, са нагласком на објективном и професионалном извештавању о ситуацији у региону и етничким питањима.

"Kuda.org" - 26,200 \$

За наставак спровођења програма грађанског васпитавања унутар Омладинског центра ЦК13,

који промовише поштовање

различитости и људских права у српској регији Војводине

и. ЦК13 ће организовати низ активности на подстицању слободе изражавања и ограничавања екстремног национализма, укључујући радионице о новим медијима, видео активизму и фотографији.

„Kuda.org

“ ће такође наставити да управља радио станицом намењеној омладинској заједници

и, а спроводиће и друге, специфичне (ad hoc) активности.

Комитет правника за људска права (YUCOM) - 39.900 \$

За наставак изградње јавне подршке за успостављање институционалне процедуре ограничавања злочина из мржње и говора мржње у Србији. Тимови координисани од стране "YUCOM-а" ће пратити реаговања медија и владе на случајеве злочина из мржње и говора мржње, залагаће се за доношење закона и других институционалних механизма за решавање злочина из мржње и говора мржње и промовисаће ова питања и активности кроз медије.

Линет - 29,900 \$

За развој и одржавање "револуционарног" сајта чији је циљ повећање одговорности јавних функционера у Србији. "Истиномер" (www.istinomer.rs) ће послужити као свеобухватна , за претраживање свима

доступна, база података за проверу политичких чињеница, пружајући непристрасне упоредне информација о програм а политичких странака, изјавама јавних службеника и анкетама јавног мњења. Интерактивни вебсајт ће такође карактерисати и колумне из пера признатих политичких експерата и аналитичара, као и форум за дискусију посетилаца сајта.

Миленијум - 27.000 \$ *

За подстицање јавних дебата међу грађанима централне Србија о већини важних социјалних, политичких и економских тема везаних за евро-атлантске интеграције земље. „Миленијум“ ће произвести серију од десет телевизијских јавних расправа под називом "Разговори на сцени", обезбеђујући форум за отворену дискусију истакнутих креатора политике, грађанских и политичких лидера, новинара и академских личности, пред живом студијском публиком.

Радио Б92 - 52.500 \$

За производњу низа телевизијских емисија у циљу повећања ефикасности, транспарентности и одговорности у српском парламенту. Б92 ће производити 20 недељних епизода живог телевизијског програма под називом "Реплика", који ће неговати дебату о структури и функционисању српског парламента, нудећи јединствену прилику грађанима Србије да се директно обрате члановима парламента у вези са кључним питањима од јавног интереса.

Ресурс центар Лесковац - 34,700 \$

За оспособљавање ученичких/студентских активиста у јужној Србији, како би им се омогућило да играју значајнију улогу у залагању за питања младих. Пројекат ће се реализовати у два јужна округа, јабланичком и пчињском, а састојаће се од серије од осам тренинга и 39

средњошколских дебата,
и биће допуњен издавањем месечне публикације коју ће припремити учесници дебата.

Урбан ин (Urban In) - 35.000 \$

Да се мобилишу млади људи у Санџаку и оснаже да постану заговорници реформе у локалним заједницама. „Urban In“ ће обучити око 20 младих активиста, произвести локалну радио емисију фокусирану на омладинску проблематику, и залагати се за креирање и спровођење омладинске политике на локалном нивоу. Такође ће основати и одржавати свој ресурсни центар, чији је задатак да подржава локалне омладинске организације обезбеђујући им образовање и обуку, информације и документацију, консалтинг и директну помоћ.

Иницијатива младих за људска права у Србији (YIHR) - 51.000 \$*

Да се укључе млади у процес демократске транзиције Србије, повећавањем капацитета покрета "Мој а иницијатива", регионалног покрета младих активиста, посвећеног подршци демократским вредностима, заштити људских права, и суочавању са недавном прошлошћу. "YIHR" ће организовати два семинара за локалне и националне координаторе покрета, одржати два путујућа каравана активиста, три локалне грађанске кампање, као и низ предавања за активисте у јужној Србији.

Зајечарска иницијатива - 43.900 \$

За наставак промоције омладинског активизма у источној Србији, јачање средњошколских парламената и омладинских НВО-а, омогућавајући им да играју значајнију улогу у залагању за питања младих. Иницијатива ће организовати обуке с циљем пружања помоћи младим људима да постану ангажованији у својим заједницама, те омогућити локалне јавне кампање заступања младих, те доделити мање донације за

око пет омладинских невладиних организација из региона.

* Звезда означија финансирање од стране Стејт департамента (Министарства спољних послова САД-а), поред НЗД-ових годишњих издвајања.

Списак објављених грантова пренет је из Годишњег извештаја за 2009, објављеног у јуну 2010.

<http://www.ned.org/publications/annual-reports/2009-annual-report/central-and-eastern-europe/description-of-2009-grant-6>

Регионални програм Јужна спона

Новинска агенција Бета - 49.800 \$

Да јача кључне локалне независне медије у Србији и источној Босни и Херцеговини. Бета ће својим сервисом вести и фото услугама обезбедити 31 независну новину Асоцијације локалних независних медија "Local Press" у Србији, а своје аудио-услуге ће пружити за девет локалних радио станица регионалне радио мреже „Дрина“ у Србији и Босни.

Фонд за хуманитарно право (ФХП) - 50.000 \$ *

Да подстакне етничко и историјско помирење путем стварања јавне подршке за оснивање регионалног пост-конфликтног тела за утврђивање чињеница. У сарадњи са партнерима из Босне и Хрватске, ФХП ће координисати регионалне консултације са различитим интересним групама, припремити препоруке за политику националних и међународних доносиоца одлука, и предузети напоре у смеру пропагирања и афирмације (широм бивше Југославије) потребе за успостављање једне сталне институције о ратним злочинима.

Регионална иницијатива жена, Војвођанка - 39.000 \$

Да подстакне јавне дебате о питањима људских права и подигне свест о људским правима у земљама бивше Југославије. Пету годину за редом, „Војвођанка“ са седиштем у Новом Саду ће организовати познати Фестивал о људским правима – „ВИВИСЕКТ фест“ у девет градова у региону. Са својим одважним коришћењем графика, фотографија и документарних филмова, фестивал пружа јединствен оквир за расправу о темама од значаја за демократизацију у Србији и Босни и Херцеговини.

Иницијатива младих за људска права (YIHR) Србија - 79.900 \$

Да настави јачање капацитета локалних омладинских невладиних организација у региону, да развија и спроводи иницијативе за унапређење међунационалних односа и промовисање помирења. Иницијатива ће доделити отприлике 12 мањих донација за подршку иницијативама цивилног друштва, јачање међуетничких односа и сарадње између босанске, косовске и српске омладине.

* Звездица означава финансирање од стране Стејт департмента (Министарства спољних послова САД-а), поред НЕД-ових годишњих издавања.

[http:// www . ned . org / publications / annual - reports /2009- annual -
_ report / central - and - eastern - europe / description - of -2009- grant -8](http://www.ned.org/publications/annual-reports/2009-annual-report/central-and-eastern-europe/description-of-2009-grant-8)

Регионални европски програм

Иницијатива младих за људска права (ИИХР) Србија - 99.790 \$

За подстицање омладинског активизма и реформи у југоисточној Европи окупљањем

500 младих политичких и цивилних лидера из ЕУ, Западног Балкана и Евроазије, ради одржавања Омладинског самита у Београду. Кроз размену искустава, појачано умрежавање и пропагирање, конференција заказана за октобар 2009. и низ споредних догађаја ће бити осмишљене тако да се превазиђе наслеђе раздора из прошлости региона и стимулишу реформски процеси, неопходни за европске интеграције, као и улога младих у њима.

<http://www.ned.org/publications/annual-reports/2009-annual-report/central-and-eastern-europe/description-of-2009-grant-8>

„Национална задужбина за демократију“ (НЗД)

1025 F Street NW, Suite 800

Washington, DC 20004 / (202) 378-9700

(Превео Јован Поповић)